

ACC. N:R. M. 15212:1.

Landskap: Bjurslän Upptecknare: Gösta Olsson, Lund
Härad: Stängenäs Berättare: Harald Mattsson, Häggvall
Socken: Lyse Berättarens yrke: jordbrukare
Uppteckningsår: 1960 Född år 1905 i Lyse

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Stenkörning. s. 1.

Pojkarna här var ofta till sjöss förr. När stenhuggeriet kom, stannade de hemma. Något vidare fiske har det inte varit från gårdarna här, det är för långt till fiskevatten.

Uppe i våra berg kom stenhuggeriet igång först då Lysekilsbanan blev klar 1913. Därifrån och en del år framöver stod 5-6 huggare i våra berg, och vi hade den stenkörningen fram till Häggvalls station; Gunnerson drev här först, senare Kullgrens. Endast gatsten höggs. Mellan 1923 och 1930 högkonjunktur; omkring 20 stenhuggare arbetade då i ett litet storbrott i våra berg och vi körde med 2 hästar och vagnar stadigt varje dag. Vi hade dräng för körningens skull. Min far högg sten, tyckte det var lättvindigare än att trava bredvid vagnen. 1930 kom krisen, och det blev för dyrt med järnvägsfrakt på stenen in till Lysekil. Därefter hade vi bara strövis körning några år.

Vagn: förställsvagn med rak karm, senare klykvagn och sned karm. Underrede oftast från Skillingaryd, karmar snickrade far. Artur Johansson i Finsbo lagade hjul ibland, men far min var händig och snickrade och beslog det mesta själv. Han lappade också ihop selar, men alltför trasiga togs ut till "Kalle Råskinn" i stan.

Ingen körare med om något olycksfall.

Som regel ardennerhästar.

Högst 10-12 kr om dagen för man, häst och kördon. Svårt att säga vad som gav mest, gården var liten och körningen likaså, det ena komplementet det andra.

Då körningen tog slut, gav sig en broder till mig iväg och det blev alltså färre munnar att mätta. I samma veva gjorde vi oss av med ena hästen.

Gården hade förr 2 hästar och 4 kor, då fick foder köpas ibland. I dag har jag 1 häst och 4 kor.

Nästan alla jordbrukarna i Häggvall körde sten. Julius Berlin hade i regel 2 hästar i bergen; först till Norrkila, ungefär 3 km transportsträcka, 4-5 lass om dan, senare till järnvägen. Hällekilas hade mycken körning. Även Sörkileborna körde. Mest att göra i bergen hade Norrkila, därifrån gick 4 hästar i berget för jännan.